

Liikenne- ja viestintäministeriölle

VASTAUS ENSITUNNISTAMISTIETOJEN VÄLITTÄMISEN HINTASÄÄNTELYÄ KOSKEVAAN LAUSUNTOPYYNTÖÖN

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 8.12.2016 LVM/1218/01/2016

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt mm. Säästöpankkiliittoa lausuntoa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta siten, että ensitunnistamista koskevan tiedon ketjuttamiselle asetetaan 10 sentin enimmäishinta viiden vuoden määräajaksi. Säästöpankkiliitto esittää lausuntoon seuraavaa.

Säästöpankkiliitto kannattaa hallituksen kärkihankkeen mukaista digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristön luomista ja sähköisen tunnistamisen markkinoiden kehittämistä. Säästöpankkiliitto ei kuitenkaan voi hyväksyä esityksen mukaisen enimmäishinnan asettamista ensitunnistamisen ketjuttamiselle.

Esitysluonnoksen perusteluissa ja siihen liittyvässä taustaselvityksessä todetaan, että teknisesti tunnistetiedon välittäminen tunnistuspalvelujen tarjoajien verkostossa on vastaava toimenpide kuin tunnistetietojen välittäminen ensitunnistamisessa ja siten tiedon irrottamiskustannus on sama molemmissa tapauksissa. Tämän perusteella tunnistetietojen välittämiseksi ensitunnistamisessa esitetään samaa hintaa kuin tunnistus-tietojen välittämiseksi tunnistuspalvelujen tarjoajien verkostossa. Vaikka asia olisikin teknisesti näin, tunnistetiedon tekninen välittäminen on vain pieni osa ensitunnistamisen kustannuksista.

Pääosa ensitunnistamisen kustannuksista aiheutuu sen vaatimasta infrastruktuurista (mm. järjestelmät ja tilat), henkilökunnan ohjeistuksesta ja koulutuksesta, tunnistustapahtumaan käytetystä ajasta, tunnistamistietojen dokumentoinnista ja säilyttämisestä, tunnistamiseen liittyvistä ja sitä koskevista viranomaiskyselyistä ym. Näiden kustannukset pelkän asiakkaan tunnistamisen osalta ilman luottolaitoksilla olevien asiakkaan tuntemiseen ym. liittyvien selvitysten tekemistä ovat useita kymmeniä euroja tunnistustapahtumaa kohden. Myös esityksen taustaselvityksessä mainitut poliisin tekemän ensitunnistamisen hinta 43 euroa ja mobiilioperaattorin asiakaspalveluhinta 10 euroa / tunnistustapahtuma osoittavat, että ensitunnistamisen hintana ei voi perustua vain tekniseen tunnistustiedon välittämiseen.

Ensitunnistamisen tehneelle palveluntarjoajalle syntyy sen liiketoimintaan kuuluvaa varallisuutta, jonka arvo on luottolaitosten osalta useita kymmeniä euroa tunnistustapahtumaa kohden. Esityksen taustaselvityksessä todetaan, että ”jos esimerkiksi tietyn pankkiryhmän 1,7 miljoonaa tunnistuspalvelujen käyttäjäasiakasta tekisi kukin osaltaan sähköisen ensitunnistamisen uudelle tunnistuspalvelun tarjoajalle, tämä merkitsisi, että uusi toimija voi ostaa pankkiryhmältä kaikki sähköiset ensitunnistamiset kertakustannuksella 170 000 € (=10c/tapahtuma)” Jos tunnistamistapahtuman oikeana hintana pidetään esim. edellä mainittua 10 euroa, ensitunnistamistietoa hyödyntävä toimija saa lähes 17 miljoonan euron hyödyn säästyneinä kuluina. Luottolaitosten tekemien ensitunnistamisten osalta ero on vielä merkittävämpi.

Enimmäishinnan määrittäminen tarkoittaa, että tunnistustapahtumassa muodostunutta liiketoiminnan varallisuutta siirretään korvauksetta toisille palveluntarjoajille, mikä loukkaa ensitunnistamisen tehneen osapuolen perustuslain mukaista omaisuudensuojaa. Esitysluonnoksessa oleva maininta, että esityksen suhdetta perustuslakiin arvioidaan samalla tavalla kuin esityksessä HE 272/2014 vp, on harhaanjohtava. Tuossa esityksessä käsitellään ainoastaan sen suhdetta elinkeinopauteen sekä asiakkaiden syrjimättömyyden ja tasapuoliseen kohteluun mutta ei toimijoiden omaisuudensuojaan.

Esitysluonnoksessa todetaan, että valmistelun tueksi hankittua asiantuntijaselvitystä varten on haastateltu toimialan kannalta merkittäviä toimijoita, mm. finanssialan toimijoita. Finanssialan toimijoiden kanta ei kuitenkaan näy mitenkään taustaselvityksessä. Selvityksestä saakin kuvan, että siinä ei ole pyritty objektiiviseen arvioon asiasta, vaan tarkoituksena on ollut saada tuki etukäteen päätetylle lopputulokselle.

Luottamusverkostoa koskevassa esityksessä HE 271/2014 vp todettiin, että ensitunnistamisen hintaa tai hintaa sille, että jo olemassa olevalla tunnistusvälineellä luodaan uusi tunnistusväline, ei ole tarkoituksenmukaista säännellä, ja että hinnat määräytyvät näin ollen markkinaehtoisesti. Tätä periaatetta on syytä noudattaa jatkossakin.

Espoossa, 13. tammikuuta 2017

SÄÄSTÖPANKKILIITTO osk

Pasi Kämäri

Kai Koskela